

# Natuur rond het Markdal

Info: 06-40007219

## Druppelgereis

Vakantie... in Quedlinburg in het Harzgebergte in Duitsland... Starend over de Mühlgraben, een watertje dat in vroeger tijden vanuit de Bode is uitgegraven om de molen aan het werk te zetten. Het water blijft voorbijstromen in dit middeleeuwse dorpje zoals het dat al eeuwen doet. Zoë, mijn vijfjarige dochter, vraagt me: Waar komt dat water vandaan? Ik begin een verhaal over de waterkringloop. Neéheé, papa. Komt het daar uit de muur of ergens anders vandaan... O, nee liefje het komt van een stroompje hier in de buurt; De Bode, zoeken we later uit.



Markdruppels beginnen kringloop vanuit Mühlgraben  
Foto Henk Wanders

Ayla, mijn oudste dochter is getriggerd door mijn aanvankelijke verhaal over de waterkringloop. Is er dan een waterdruppeltje dat hier al eens langs is gekomen? Vraagt ze me. En hoe lang geleden dan? Hoe oud is dat druppeltje dan? Wat een heerlijke vragen en samen redeneren we verder. Het water stroomt uiteindelijk naar een grotere rivier en dan naar zee. Daar verdampst het en komt in de wolken weer terug naar de bergen. Misschien dat het onderweg uitgeregend wordt en dan kan het zomaar bij ons zijn gevallen. Misschien is het waterdruppeltje wel eens door de Mark gestroomd. Of is het in het Ulvenhoutse Bos de grond in gegaan en heeft het honderden jaren, misschien wel duizenden jaren, liggen wachten totdat de kwel het druppeltje weer omhoog heeft geduwd. Langzaam aan 'stroomde' het met boemeltreintjes van grondwaterstroompjes en loopjes naar de Mark. Onderweg ziet het druppeltje allerlei steden en dorpen; Baarle, Chaam, Strijbeek, Galder, Breda, Terheijden en bij Standaardbuiten verandert de naam van de rivier de Mark opeens in de Dintel. Het druppeltje reist vrolijk verder en zwaait naar het Stampersgat en bij Dinteloord duikelt het druppeltje in het Volkerak. Samen met het Krammer is het Volkerak sinds 1987 een groot binnenmeer, dat niet meer naar zee stroomt, maar door sluizen is gereguleerd. Toen het druppeltje lang geleden nog vrij reizen had, werd het vanuit het Volkerak door getijdestromingen meegevoerd naar de Noordzee waar het met miljoenen en miljoenen andere druppeltjes een grote reis naar de Atlantische Oceaan maakte. Verdamping

bracht het druppeltje in de lucht, in een mooie, zachte wolk die uiteindelijk weer naar de bergen dreef. Het druppeltje mocht met andere druppeltjes knutselen en zo werden ze samen een mooi sneeuwvlokje dat neerdaalde op de Zwitserse Alpen. Misschien lag het daar wel honderden jaren totdat op een erg warme dag het sneeuwvlokje smolt en het druppeltje weer verder reisde, door de Rijn, terug naar het laagland. Misschien heeft het wel allerlei afslagen genomen en stroomt het nu door de Mühlgraben... JA, KIJK! Daar gaat het... Túúrlijk, papa! Lachend huppelt Ayla weer verder, op weg naar een ijsje...

**Boomstam Henk - NatuurWijzer & IVN-gids**

## Tips voor Markdal-zuid

Natuurvereniging Mark en Leij geeft in zienswijze aan Waterschap tips voor nog beter Markdal-zuid. Beter om vanwege klimaatverandering te ontwerpen op wat grotere stroomsnelheden. En ontwerp op jaarlijkse overstromingsfrequentie, die zorgt voor biodiversiteit door natuurlijke aanzanding en afkalving. Extensieve kanovaart over huidige loop is acceptabel. Poelen voor Boom- en Heikikker moeten meer dan 500 m2 groot zijn. Het afgraven van 2 ha voor vochtig hooiland is hier een niet te missen kans. Mark en Leij wil graag

betrokken blijven om plaatselijke kennis in te brengen, zoals eerder in het gewaardeerde open proces met Vereniging Markdal.

### **Vlaamse rechter geeft Brabant en Zeeland gelijk.**

Achteloos en onvoldoende onderzoek naar stikstof effect op Nederlandse Natura2000 gebieden, o.a. Brabantse Wal. Bouw van Plastic fabriek Chemieconcern Ineos gestopt. Vrees voor andere Antwerpse miljarden projecten net over de grens, ook bij Land van Saeftinge. (BNdeStem 7/8/23)

### **Markandalletjes**

\* Typisch augustus, buien en zon, wennen voor vakantie thuiscomers.

\* In Rijen nieuwe voedselboswerkgroep start. Van en vóór buurtbewoners! Barbara, Robert, Catharina, Henk en Jolanda. Meedoen: Natuur en Landschap Gilze en Rijen. [info@natuurlijkgilzerijen.nl](mailto:info@natuurlijkgilzerijen.nl).

\* Libellenexcursie. Zaterdag 19 augustus. 10-12u. Jeroen Stoutjesdijk.

Kinderboerderij Wolfslaardreef 95. Breda. Aanmelden. [breda@knnv.nl](mailto:breda@knnv.nl).

\* Nacht van de Vleermuis. Geen muizen maar vliegende zoogdieren. Vrijdag 25 augustus. 1) Hoogeind 74 A, Meer (B). Natuurgids Natuurland Markvallei. 2) Centrumwandeling Oud Gastel. 21u. Start 'P' tussen Korte Dreef en Dreef. Bijdrage aub. IVN Dintel en Marklanden.

\* Zo maar wat vogels: Bleeke Heide: Kempshaanjong, zestien Wulpen, elf Lepelaars, zes Grote Zilverreigers, Kleine Lepelaar (Ria Lambregts, Kees Noijens). Merkske: vier Watersnippers, Witgat, Slechtvalk, driehonderd Boerenzwaluwen! (Stijn Leestmans). Sperwer, Wespindief (Jozef Leestmans). Bavel Oost Gilzerwouwerbeel nieuw: Watersnip, Bokje! (Aad van Diemen). Markdal: twee Huiszwaluwen (Jarek van Houten), late Tjiftjaf (Harry van Vugt), koppel ooievaars met jong. Info bij torenbeklimming Breda: dit jaar twee jonge Slechtvalken uitgevlogen. Effen - Aa of Weerij: vijftig Gierzwaluwen verzamelen.



*Paarse heide bloeit overal !*